

gemeente
Schiedam

Voor mekaar maken

Zomernota 2016

Schiedam, 18 juni 2015

Bij de voorpagina:

Het jaarthema voor 2016 is 'Schiedammers Maken...' In Schiedam werken veel mensen in de maak-industrie, waarin bijzondere (half)fabrikaten worden gemaakt die onder andere via de maritieme industrie de hele wereld over gaan. Daarnaast maken Schiedammers prachtige ambachtelijke producten met hun handen. Van kunst tot jenever, van muziek tot meubelen.

foto: Marlon Treep

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding	6
Leeswijzer	6
Hoofdstuk 1. Bestuurlijke uitgangspunten	7
Hoofdstuk 2. Het beeld per raadsprogramma	8
Mens en Stad in Beweging	8
Ruimtelijke Inrichting in samenhang	8
Economie in ontwikkeling	10
Overheid in Balans	11
Toelichting extra inzet per raadsprogramma	13
Programma 1. Mens en Stad in Beweging	13
Programma 2. Ruimtelijke Inrichting in Samenhang	13
Programma 3. Economie in ontwikkeling	14
Programma 4. Overheid in Balans	15
Hoofdstuk 3. Bekostiging extra inzet Zomernota 2016	17

Voorwoord

Het jaarthema voor 2016 is ‘Schiedammers maken...’. In Schiedam werken veel mensen in de maak-industrie, waarin bijzondere (half)fabrikaten worden gemaakt die onder andere via de maritieme industrie de hele wereld over gaan. Daarnaast maken Schiedammers prachtige ambachtelijke producten met hun handen. Van kunst tot jenever, van muziek tot meubelen. Op het jaarthema kan iedereen zelf iets invullen; zo kan de hele stad meedoen.

Het college sluit hierop aan. We maken, vermaken, hermaken en bereiden voor op wat nodig is voor de toekomst. Deze zomernota gaat over het voor mekaar maken van de ambities en doelstellingen uit het Kompas ‘Samen Schiedam vernieuwen’. Het doen staat voorop. Daarbij is de blik gericht op de toekomst. Uiteraard geldt dat het beleid voor een deel nog in voorbereiding is, terwijl een ander deel al in uitvoering is genomen. In deze zomernota is hiermee rekening gehouden.

Beleid maken we in samenhang met verschillende ontwikkelingen. Met behoud van een solide financiële positie in de komende jaren. In Schiedam gaan we verder met het aanbrengen van samenhang in de ruimtelijke inrichting. We maken ruimte voor economische ontwikkelingen. We zetten door met ‘mens en stad in beweging’. Tegelijkertijd komen we als overheid nog meer in balans.

Inwoners, instellingen en ondernemers maken samen deze stad. Daarom vertrekken we iedere keer weer vanuit het perspectief van onze Schiedammers. We geven met mekaar betekenis aan nieuwe ontwikkelingen. Het bestuur sluit aan op wat de stad nodig heeft.

Burgemeester en wethouders

Inleiding

Met de Zomernota 2016 wordt een vervolg gegeven aan het Kompas 2014–2018, de agenda en het uitvoeringsprogramma voor deze collegeperiode. In 2015 is al een begin gemaakt met een eerste uitvoering van de ambities van het Kompas. Deze zijn verwerkt en opgenomen in de vier raadsprogramma's van de Begroting 2015. Het college gaat voort op de ingezette lijn en doet per raadsprogramma voorstellen voor de Begroting 2016. Leidraad voor het college zijn de ambities van het Kompas.

De voorstellen in de Zomernota richten zich zowel op het benutten van kansen op de korte termijn als het anticiperen op de te verwachten kansen voor (toekomstige) ontwikkeling van Schiedam.

Leeswijzer

De Zomernota 2016 is als volgt opgebouwd:

In Hoofdstuk 1 worden de bestuurlijke uitgangspunten gepresenteerd die ten grond slag liggen aan de Zomernota 2016.

In Hoofdstuk 2 worden de voorstellen voor de Begroting 2016 per raadsprogramma gepresenteerd en toegelicht.

Hoofdstuk 3 presenteert het beeld van de Begroting 2016 op basis van de extra inzet.

In de bijlage tenslotte is een overzicht opgenomen van de stand van zaken van de uitvoering van het Kompas 2014-2018.

Hoofdstuk 1. Bestuurlijke uitgangspunten

De Zomernota 2016 markeert voor de raad het tweede begrotingsjaar van het huidige college. Dit college werkt samen met de stad en de gemeenteraad aan de ontwikkeling en vernieuwing van Schiedam. In de Zomernota 2015 zijn hiervoor, als uitwerking van het Kompas 2014–2018, de eerste kansen benoemd, die vervolgens zijn opgenomen in de Begroting 2015–2018. Samen met de Schiedammers zijn deze kansen door het college in uitvoering genomen. In de bijlage is hiervan een overzicht opgenomen (Stand van zaken uitvoering Kompas). In de Zomernota 2016 gaat het college verder met het Kompas en wordt een nieuw deel van de afspraken aan de gemeenteraad voorgelegd.

Voor het college staat de continuïteit in de uitvoering van het Kompas voorop. Daarbij is de blik ook op de toekomst gericht. Uiteraard geldt dat het beleid voor een deel nog in voorbereiding is, terwijl een ander deel al in uitvoering is genomen. In de Zomernota 2016 wordt hiermee rekening gehouden en worden financiële middelen voor latere jaren beschikbaar gehouden.

Zo is in de Zomernota 2016 startbudget opgenomen voor duurzaamheid, maritieme ontwikkeling en communicatie. Zo kunnen in 2016 reeds voorbereidende stappen worden gezet voor ontwikkelingen, die mogelijk erwijs vanaf 2017 in gang worden gezet. Deze ontwikkelingen kunnen dan mogelijk beslag leggen op financiële middelen.

Voor de Zomernota 2016 hanteert het college de volgende bestuurlijke uitgangspunten:

Doorgaan met de uitvoering van het Kompas 2014-2018

Naast de reeds in 2015 in uitvoering genomen afspraken worden nieuwe afspraken van het Kompas in uitvoering genomen. Voor het college geldt dat het Kompas een dynamisch document is. Waar nodig worden afspraken in de Zomernota 2016 bijgesteld c.q. nieuwe afspraken toegevoegd.

Continuïteit raadsbeleid en nakomen van afspraken

De continuïteit van het door de raad vastgestelde beleid staat voor het college centraal. Het college wil voor de Schiedammers, partners en ondernemers een betrouwbare partner zijn (doen wat je hebt beloofd). Zo wordt bijvoorbeeld de aanpak in Nieuwland en de binnenstad voortgezet. De reeds in Schiedam-Oost ingezette aanpak wordt verstevigd en krijgt in de Zomernota 2016 een extra inzet. Verder blijft het college ervoor zorgen dat iedereen die zorg nodig heeft deze ook krijgt.

Daarnaast gaat het college verder met het ‘de basis op (hogere) orde brengen’, het invulling geven aan het principe van ‘regiegemeente’, alsmede de samenwerking met Maassluis en Vlaardingen. Daar waar zich voor Schiedam kansen voordoen voor toekomstige ontwikkeling wil het college hier tijdig op inspelen. Toekomstige kansen zijn er voor Schiedam onder andere in het kader van duurzaamheid, de maritieme ontwikkeling, stadsmarketing en Schiedam in Beweging. Deze kansen zijn in de Zomernota 2016 opgenomen.

Uitvoering en samenhang van de vier raadsprogramma's staat centraal

De uitvoering en samenhang van de vier door de raad vastgestelde raadsprogramma's staat voor het college in de Zomernota 2016 centraal. De insteek in de Zomernota 2016 is dan ook op programmaniveau.

Behoud van een sterke financiële positie met ruimte voor toekomstige ontwikkelingen

Een sterke financiële positie met afdoende reserves in verband met mogelijke risico's en met voldoende financiële ruimte voor toekomstige ontwikkeling vormt een belangrijk fundament voor de ontwikkeling van Schiedam. In de Zomernota 2016 is dit geborgd.

Hoofdstuk 2. Het beeld per raadsprogramma

Mens en Stad in Beweging

De transitie van de AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet is in Schiedam goed geland. Tot op heden is het goed gelukt te waarborgen dat iedere Schiedammer die zorg nodig heeft deze ook kan krijgen. De landelijke problemen rond de betaling van de PGB-kosten en het niveau van huishoudelijke hulp hebben zich in Schiedam niet voorgedaan. De zes wijkondersteuningsteams zijn gerealiseerd, evenals het centraal meldpunt voor individuele meldingen van de Schiedammers. De met de decentralisaties gepaard gaande (forse) bezuinigingen zijn tot op heden goed opgevangen.

Het college is verheugd dat het is gelukt om voor de minima gratis openbaar vervoer beschikbaar te stellen. De vergrote mobiliteit voor deze groepen biedt nieuwe kansen voor ontwikkeling en participatie. Voor 2016 zal de bestrijding van de eenzaamheid onder Schiedammers hoge prioriteit krijgen. De dekking van de kosten wordt gevonden binnen het programma Mens en Stad in beweging.

Sporten draagt bij aan een gezonde levensstijl en helpt bij de sociale ontwikkeling. Met de nieuwe kadernota Bewegen en Sporten Schiedam, die samen met de stad is voorbereid, krijgen de Schiedammers nieuwe kansen en mogelijkheden voor sporten, beweging en ontwikkeling. Het college heeft in de Zomernota 2015 aangegeven zich te willen inzetten op de verbetering van de onderwijskwaliteit. Een hogere kwaliteit en efficiënter gebruik van onderwijsaccommodaties bieden hiertoe kansen. De voorbereidende stappen zijn inmiddels gezet. De sloop en nieuwbouw van basisschool De Singel wordt in 2015 nog gestart. Ook zijn de voorbereidingen voor zowel de nieuwbouw voor de basisscholen in Groenoord als voor de nieuwbouw voor Mavo Schravenlant XL in volle gang.

De transformatie van het sociale domein, met de daarbij te realiseren kostenbesparingen, vormt voor het programma Mens en Stad in Beweging een belangrijke opgave voor de komende jaren, samen met de partners en de Schiedammers. Conform de afspraken in het Beleidsakkoord 2014-2018 zijn voor eventuele tegenvallers in het sociale domein middelen binnen het sociale domein gereserveerd (via de reserves Kanteling sociaal domein, Wmo, Participatiewet) aangevuld met een jaarlijkse extra storting van € 3,0 miljoen in de behoedzaamheidsreserve. Op basis van de huidige inzichten en kennis kunnen de mogelijk te verwachten tegenvallers en risico's in het sociale domein veel beter worden ingeschat en gekwantificeerd dan ten tijde van het Beleidsakkoord 2014-2018. Het college stelt voor om de verschillende in het sociale domein voor eventuele tegenvallers aangehouden reserves samen te voegen tot één reserve met een omvang van € 13 miljoen, die voldoende groot is, zodat de jaarlijkse extra storting van € 3,0 miljoen in de behoedzaamheidsreserve niet langer nodig is. Op basis van dit inzicht kan deze jaarlijkse extra storting vanaf 2016 achterwege blijven.

Samenvattend kan worden gesteld dat het college in het programma Mens en Stad in Beweging voortgaat op de ingeslagen weg. De vervolgstap vormt nu de transformatieopgave van het sociale domein. Vooralsnog is het beeld dat deze binnen de financiële kaders en met de thans beschikbare middelen (inclusief de reserve van € 13 miljoen) kan worden gerealiseerd. Voor 2016 zijn er in dit programma derhalve geen voorstellen aan de raad voor een extra inzet van middelen opgenomen.

Ruimtelijke Inrichting in samenhang

Het programma Ruimtelijke Inrichting in Samenhang heeft tot doel de ruimtelijke kwaliteit van de stad te vergroten. Het programma Ruimtelijke Inrichting in Samenhang is gericht op het 'ruimte geven' aan maatschappelijke ontwikkelingen en aan wensen en behoeften van Schiedammers. Voor het college staat voorop, dat de ruimtelijke inrichting moet bijdragen aan het vergroten van de kwaliteit en de samenhang in de structuur van de stad en het ontwikkelen van een goed

vestigings- en verblijfsklimaat. Voortbouwend op de bestaande kwaliteit en identiteit van de stad wordt gewerkt aan verbetering en vernieuwing, met als doel een hoogwaardige, duurzame toekomst voor de stad.

In de Zomernota 2015 zijn kansen benoemd die door het college in uitvoering zijn genomen. Het Nieuwlandplein is inmiddels aangepakt, waardoor een veel veiliger verkeerssituatie is ontstaan. De aanpak funderingsherstel is volop in uitvoering. Veel particuliere eigenaren maken gebruik van de regeling Particuliere Woningverbetering. De uitvoering van Schiedam in Beweging verloopt volgens planning.

Op het gebied van Mobiliteit wordt voor 2016 extra inzet gevraagd. Het betreft onder andere de uitvoering van de Fietsnota, de ontwikkeling van het openbaar vervoer, de verbetering van de kruising Poldervaartfietspad met de Hoekse Lijn en het ondersteunen van het mobiliteitsmanagement van het Schiedamse bedrijfsleven (verminderen verkeerscongestie in de spits door het stimuleren van het gebruik van andere vervoersmogelijkheden).

In het Kompas is als ambitie opgenomen dat duurzaamheid een verantwoordelijkheid is van ons allemaal en een integraal deel van alle beleidsprogramma's. Inmiddels is in samenspraak met de Schiedamse samenleving gestart met de ontwikkeling van een nieuw en breed programma Duurzaamheid voor de periode tot 2020. Voor de ontwikkeling van het programma en de bekostiging van kleinschalige duurzaamheidsinitiatieven wordt een startbudget beschikbaar gesteld.

In januari 2015 heeft de gemeenteraad de GroenBlauwe Structuurvisie vastgesteld. De GroenBlauwe Structuurvisie is een 'kansenkaart' die de komende decennia richting geeft aan de ontwikkeling van Schiedam. Met een nog betere groene en blauwe structuur wordt Schiedam een aantrekkelijker stad om te wonen, werken etc. Ten behoeve van een voortvarende uitvoering van de GroenBlauwe Structuurvisie wordt een aanvullend budget voorgesteld.

De herstructurering van de Wetenschappersbuurt in Schiedam-Oost is een belangrijke volgende pijler in de totale en integrale aanpak in de Koers van Oost die inmiddels in uitvoering is. Samen met Woonplus is een visie opgesteld die dient als inspiratie om kansen in de toekomst te benutten. De gezamenlijke ambitie is om van de Wetenschappersbuurt een rustig stedelijk woonmilieu te maken gericht op het vasthouden van middeninkomens en het verhogen van de leefbaarheid in Oost. Om de herstructurering te kunnen realiseren is een (meerjarige) dekking nodig van het berekend tekort op de totale grondexploitatie.

Bekostiging Herijking MeerjarenBeheerOnderhoudsplannen (MBOP) vanuit bestaande budgetten
De herijking van het MBOP 2010-2015 is bijna afgerond en zal in september met de gemeenteraad worden besproken. Het nieuwe Integrale Uitvoeringsprogramma Buitenruimte 2015-2019 past binnen de huidige financiële kaders en huidige doelmatige aanpak. Doelmatig wil zeggen: doorgaan op de ingeslagen weg, een buurtgerichte aanpak, interactief samen met de bewoners, ophogen, buitenruimte aanpassen op grond van de in de visie openbare ruimte genoemde kwaliteitsniveaus.

De basis voor het uitvoeringsprogramma Buitenruimte 2015-2019 en het dagelijks onderhoud zijn de dit jaar opgestelde beheerplannen. Deze beheerplannen worden eveneens in september aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Hierbij worden kwaliteitskeuzes voorgelegd die gevolgen kunnen hebben voor de meerjarenbegroting en het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte 2015-2019.

Uit de beheerplannen volgt ook het benodigde structureel budget voor dagelijks beheer. Voor wegen, bruggen en kades is het huidige budget te laag. Vooralsnog gaan we ervan uit dat binnen de bestaande budgetten dekking kan worden gevonden.

Samenvattend kan worden gesteld dat het college ook in het programma Ruimtelijke Inrichting voortgaat op de met Kompas ingeslagen weg. Om ontwikkelingen mogelijk te maken c.q. in te kunnen spelen op toekomstige kansen en mogelijkheden wordt voor een aantal onderdelen extra inzet voorgesteld. Een forse investering (meerjarige dekking tekorten grondexploitatie) wordt gevraagd voor de herstructurering van de Wetenschappersbuurt. De herstructurering van de Wetenschappersbuurt is een van de pijlers van de aanpak van Koers van Oost en past in het nakomen van de met de bewoners in Schiedam-Oost gemaakte afspraken.

Economie in ontwikkeling

In 2015 is door het college uitvoering gegeven aan de ambities van het Kompas. Dat wil zeggen: samen met de ondernemers en de Schiedammers werken aan een sterker vestigings- en ondernemingsklimaat (onder meer het instellen van een ondernemersloket), versterken van het imago, een vitalere binnenstad, een gevarieerd cultuuraanbod, alsmede het realiseren van hoogwaardige duurzame bedrijventerreinen en een verbetering van de regionale en lokale aansluiting onderwijs- en arbeidsmarkt.

De raad heeft in de Begroting 2015–2018 substantiële middelen beschikbaar gesteld voor de revitalisering van de binnenstad. Het college is hiermee aan de slag gegaan. De in de Binnenstadvisie aangegeven sleutelprojecten zijn alle in voorbereiding of in uitvoering. Zo is de reconstructie en herinrichting van de Lange Haven na een intensieve voorbereiding aanbesteed. De werkzaamheden starten eind dit jaar. Dit geldt ook voor de aanleg van een tijdelijke parkeervoorziening in het Westmolenkwartier.

Het Broersveld krijgt momenteel een nieuwe inrichting, de Kloosterplaats wordt door enthousiaste Schiedammers getransformeerd tot een binnenstadspark en de restauratie van de Ooievaarsbrug start eind dit jaar. De ontwikkelingen rondom de binnenstadsentree Koemarkt krijgen vorm en presentatie naar buiten.

De uitvoering van het programma Economie in ontwikkeling ligt op koers (zie ook de Stand van zaken uitvoering Kompas). Het college gaat in 2016 door op de ingeslagen weg en stelt voor om het imago te versterken via een extra inzet. De kadernota Stadsmarketing Schiedam geeft daarvoor de richting en koers. In de Zomernota 2016 wordt zowel voor Stadsmarketing (structureel) als Stadspromotie (incidenteel) een extra inzet voorgesteld.

Voor de versterking van de binnenstad en stadsmarketing is het van belang dat de grotere culturele instellingen slagkrachtig zijn en actief in de programmering en profilering van de binnenstad, waarbij continuïteit en kwaliteit van de inzet gewaarborgd moeten zijn. Culturele levendigheid en een sterke culturele infrastructuur zijn van significant belang voor de uitstraling van de stad en onderdeel van de identiteit. Voor de culturele sector wordt zowel voor de versterking van de financiële positie als voor de doorontwikkeling een extra inzet van middelen voorgesteld. Het toevoegen van fysieke elementen zoals kunst in de openbare ruimte, de musea en theatervoorstellingen op locatie maken hiervan deel uit.

Voor het verkennen van de kansen en mogelijkheden in het maritieme cluster is voor 2016 een startbudget opgenomen. Op basis van deze verkenningen zal naar verwachting in het kader van de Zomernota 2017 een beeld beschikbaar zijn van de eventueel benodigde investeringen op langere termijn.

Businessplan vastgoed

De vastgoedportefeuille wordt geherstructureerd. Met dekkingsmiddelen vanuit de reguliere Begroting 2015 wordt een integraal businessplan opgesteld in het kader van het meerjarenhuisvestingsplan, het opleveren van meerjarenonderhoudsplannen en het verkregen inzicht in het achterstallig onderhoud vastgoed, het inventariseren van de maatschappelijk vastgoedportefeuille en de mogelijkheid deze te optimaliseren door het verkopen

van panden en het verbeteren van huurcontracten. Zoals het zich nu laat aanzien is dit een sluitende businesscase voor de komende vijf jaar.

Er zal in 2015 een college- en raadsvoorstel worden voorbereid waarin het businessplan nader wordt toegelicht.

Smart Cities

Onder invloed van digitalisering en verstedelijking vindt een innovatieve maatschappelijke ontwikkeling plaats: het ontstaan van een energieke, in netwerken opererende samenleving, die zelf slimme oplossingen bedenkt en toepast. Het college wil hier 'slim' op inspelen via het project Smart Cities.

Het project Smart Cities gaat over de vraag hoe Schiedam als een 'slimme stad' samen met haar bewoners en bedrijven maximaal profijt kan halen uit innovatieve concepten zoals Internet of Things, Open Data, Big Data, Startups en e-participatie. Ook het faciliteren van fysieke ontmoetingsplekken waar de jongere generatie samen kan werken en ideeën kan uitwisselen, past bij het Smart Cities-concept. De aanpak is experimenteel van aard en wordt uitgevoerd in netwerkallianties. Inzet voor 2016 en 2017 is om Smart Cities voor Schiedam te benutten voor het realiseren van voor de stad slimme oplossingen. De kosten kunnen worden gedekt binnen de kansen-budgetten uit de Zomernota 2015.

Samenvattend kan worden gesteld dat de uitvoering van het programma Economie op koers ligt. Voor 2016 wordt substantiële extra inzet gevraagd voor de stadsmarketing en de versterking van de culturele sector. In het kader van het verkennen van de kansen en mogelijkheden wordt een startbudget gevraagd voor het maritieme cluster. Het project Smart Cities wordt voor Schiedam benut om in te spelen op de digitalisering van de samenleving en hiervoor slimme oplossingen te realiseren. Een sluitende businesscase Herstructurering Vastgoed zal in 2015 aan de raad worden aangeboden.

Tot slot: het voornemen van het college is om in 2016 een kadernota aan de gemeenteraad aan te bieden over het benutten van de economische kansen en mogelijkheden van Schiedam op langere termijn.

Overheid in Balans

Het college streeft naar een open en transparante houding met de Schiedamse samenleving en gemeenteraad. Dit vereist een andere manier om met elkaar om te gaan. Op basis van het Kompas en de Zomernota 2015 is hier in 2015 een start mee gemaakt. De aanpak wordt in 2016 voortgezet. Vertrouwen en een goede communicatie zijn succesfactoren bij het realiseren van een open en transparante houding naar de Schiedamse samenleving en gemeenteraad. Om de effectiviteit van de gemeentelijke communicatie te vergroten is een startbudget in de Zomernota 2016 opgenomen.

Het Klant Contact Centrum is het visitekaartje van de gemeente Schiedam. Hier begint de dienstverlening aan de Schiedammer. Verdere innovatie en digitalisering is noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan de verwachtingen van de Schiedammers en ondernemers. Open Data, het beschikbaar stellen van gemeentelijke data voor burgers en bedrijven, is een nieuwe vorm van dienstverlening waarmee in 2015 al een begin is gemaakt. Hier gaan we in 2016 mee verder.

In samenhang met een nieuw uitvoeringsprogramma Dienstverlening 2015- 2020 wordt in 2016 de omslag gemaakt naar een efficiënte, digitale en vraaggestuurde organisatie. Hiervoor is in de Zomernota 2016 een intensivering opgenomen.

ICT wordt steeds belangrijker in onze maatschappij. Ook voor de gemeente is doorontwikkeling in de ICT noodzakelijk voor het leveren van een goede dienstverlening. We werken op dit punt al nauw samen met de gemeenten Maassluis en Vlaardingen, waardoor we een betere kwaliteit

kunnen leveren. Er wordt in de Zomernota 2016 een extra inzet voorgesteld voor de hiertoe benodigde harmonisatie van software.

De aanpak van integrale interventieteams in Schiedam-Oost en West wordt in 2016 vervolgd. Ter verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in Schiedam-Oost wordt in de Zomernota 2016 een extra inzet voorgesteld ter ondersteuning van de integrale aanpak Koers van Oost.

Toezicht vermindert de onveiligheidsgevoelens en dringt het aantal misdrijven terug. Om de objectieve en subjectieve veiligheid van de Schiedammers te vergroten zal een nieuwe en verbeterde bewaakte fietsenstalling worden gerealiseerd op station Schiedam-Centrum. Hiervoor wordt in de Zomernota 2016 een extra inzet voorgesteld.

In het kader van de Zomernota 2016 heeft het college een analyse gemaakt van de stand van zaken (toereikendheid) van de gemeentelijke (risico)reserves. Op basis hiervan is het voorstel om een bedrag van € 3 miljoen te laten vrijvallen op de reserves Culturele Activiteiten, Grondfonds, Dienstverlening, Centra voor Jeugd en Gezin, DU-Bodemsanering en ISV-3 (zie ook de bijlage Financieel beeld 2015–2019).

Door beter risicomanagement en op basis van de huidige inzichten en kennis kunnen de mogelijk te verwachten tegenvallers en risico's in het sociale domein steeds beter worden ingeschat en gekwantificeerd. Geconstateerd kan worden dat de omvang van de risicoreserves Kanteling sociaal domein en Participatiewet tezamen voldoende zijn, zodat de jaarlijkse extra stortingen in de behoeftzaamheidsreserve (circa € 3 miljoen in 2016 en circa € 3,5 miljoen vanaf 2017) niet meer nodig zijn.

Samenvattend kan worden gesteld dat in het programma Overheid in Balans hard is gewerkt aan het vergroten van de openheid en de transparantie van de gemeente voor de Schiedammers, ondernemers en partners en dat deze aanpak in 2016 een vervolg zal krijgen. Daarnaast is hard gewerkt aan het veiliger en leefbaarder maken van Schiedam.

Deze aanpak krijgt in 2016 een vervolg, waarbij een extra inzet wordt gevraagd voor het vergroten van de effectiviteit van de gemeentelijke communicatie, dienstverlening, ondersteuning aanpak Koers van Oost en het realiseren van een integrale fietsenstalling op het station Schiedam-Centrum.

Op basis van een analyse van de (risico)reserves is het voorstel om een bedrag van € 3 miljoen te laten vrijvallen op de reserves en de jaarlijkse dotatie van circa € 3 miljoen op de behoeftzaamheidsreserve te laten vervallen.

Toelichting extra inzet per raadsprogramma

Programma 1. Mens en Stad in Beweging

Schiedam gaat in het programma Mens en Stad in Beweging voort op de ingeslagen weg. De vervolgstap vormt nu de transformatieopgave. Vooralsnog is het beeld dat deze binnen de financiële kaders en met de thans beschikbare middelen (inclusief de reserves) kan worden gerealiseerd. Voor 2016 zijn in dit programma derhalve geen voorstellen aan de raad voor extra inzet opgenomen.

Programma 2. Ruimtelijke Inrichting in Samenhang

Kruising Poldervaartfietspad met Hoekse Lijn

Schiedam is een veilige stad. De huidige kruising van de Hoekse Lijn en de Poldervaartfietsroute is echter een gevaarlijk knelpunt aangezien de doorrijhoogte onvoldoende is. Het is een van de laatste knelpunten in de Poldervaartroute – de belangrijkste hoofdfietsroute en de drager van de GroenBlauwe structuur. In 2017 wordt de Hoekse Lijn omgebouwd naar een lightrailverbinding. Dit is een ideaal moment om de passage aan te pakken en de angel uit het knelpunt te halen. Incidenteel wordt hiervoor € 500.000 vrijgemaakt.

Mobiliteitsmanagement Schiedams bedrijfsleven

De economie groeit in Schiedam! Mobiliteitsmanagement en duurzame logistiek leveren belangrijke bijdragen aan de bereikbaarheid, winstgevendheid van bedrijven en de algehele leefbaarheid in de stad. Door de logistiek te verbeteren kan het gebruik van OV en (OV-)fiets toenemen en zodoende de druk in de spits afnemen. Bedrijven kunnen onderling rittencombinaties en het vervoer over water afstemmen. De binnenstadsdistributie kan worden verbeterd door efficiënter te gaan rijden en niet zo maar voor elk pakje een vrachtwagen de stad binnen te laten. Voor logistiek en mobiliteitsmanagement kunnen eenmalige investeringen van € 100.000 en inspanningen rendement opleveren richting een veiliger Schiedam. De gemeente kan een faciliterende rol bieden aan bedrijven en instellingen.

Fietsnota

Als echte fietsstad moet Schiedam fietsers tegemoet treden; dat staat allemaal in de nieuwe Fietsnota. Denk hierbij aan punten als het asfalteren van fietspaden (dit loopt zoveel mogelijk mee met het MBOP), het realiseren van de laatste ontbrekende schakels, maar ook nieuwe fietsenstallingen bij woningen en buurten. Incidenteel is hier in 2016 € 80.000 voor nodig, afbouwend tot € 20.000 in 2019. Ook stimuleert de aanwezigheid van bewaakte stallingen bij het station en in het centrum het sneller pakken van de fiets, net als het bevorderen van fietsen onder de jeugd en het organiseren van leenfietsen.

Openbaar vervoer

Schiedam staat middenin de samenleving, maar moet wel voor iedereen bereikbaar blijven. Vooral het vervoer over kleine afstanden kan problemen veroorzaken. Denk aan het transport naar bedrijventerreinen of het vervoer van ouderen. Innovatieve concepten moeten ervoor zorgen dat dit probleem kan worden verholpen. Het gebruik van elektrische voertuigen (duurzaam) en digitale innovaties moet worden gestimuleerd. De gemeente Schiedam maakt hier incidenteel € 200.000 voor vrij en kan hiermee aanhaken bij vergelijkbare initiatieven op Europees niveau (smart city en smart mobility).

GroenBlauwe Structuurvisie

Schiedam is een prachtige stad om in te leven en met de nieuwe ‘kansenkaart’ - de Groenblauwe Structuurvisie – wordt voor de komende decennia richting gegeven aan de ontwikkeling van de stad. Zo wordt Schiedam een nog aantrekkelijker stad om in te wonen en te werken. Op dit

moment wordt op basis van de Groenblauwe Structuurvisie een uitvoeringsprogramma voorbereid, waardoor een extra impuls wordt gegeven aan de versterking van de groenstructuur. Denk hierbij aan de herinrichting rondom de ruïne van kasteel Huis te Riviere, zodat dit prachtige monument veel beter uitkomt en de entree naar het centrum extra allure krijgt. Uit het totale budget van € 150.000 worden tevens middelen gereserveerd om initiatieven uit de wijken te kunnen bekostigen; daarmee wordt de groenstructuur in de woonwijken versterkt. Zo zullen de raad en de bevolking de prioriteiten opvolgen om van Schiedam een mooie blikvanger te maken.

Programma Duurzaamheid

Duurzaamheid heeft de toekomst, maar hoe gieten we dat in het vat? Het doel van het uitvoeringsprogramma is om duurzaamheid in de gemeente een plek te geven. De uitvoering hiervan is een nauwe samenwerking met de burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties, scholen en andere partijen. In 2016 wordt een begin gemaakt met het programma Duurzaamheid. Hiervoor is incidenteel € 100.000 gereserveerd.

Wetenschappersbuurt

Schiedam werkt aan de leefbaarheid van de stad. De Wetenschappersbuurt wordt het gezicht van deze veranderingen. Deze buurt krijgt de voorbeeldfunctie in positieve veranderingen in de woonwijken van de stad. Zo wordt de openbare ruimte aangepakt en opgefrist, wordt er geïnvesteerd in veiligheid en worden ook de kansen benut van de inwoners. Waar Schiedam gemeentebreed al jaren werkt aan de openbare veiligheid, milieu, duurzaamheid en talentontwikkeling van haar inwoners, zal deze ervaring ook worden benut in de woonwijken. De Wetenschappersbuurt zal een buurt worden waar iedereen zich thuis voelt, van starters tot mensen die er al decennia lang wonen. De gemeente Schiedam heeft sociale stijging als kerndoelstelling in de Stadvisie 2030 geformuleerd. De Wetenschappersbuurt wordt daarmee een prettige en gewilde buurt, waar veiligheid, diversiteit en kansen centraal staan. Dat doet de gemeente door met een eenmalige investering van € 2,8 miljoen de wijk te moderniseren, de openbare ruimte netter te maken en te werken aan individuele talenten van de inwoners.

Programma 3. Economie in ontwikkeling

Maritieme ontwikkeling

Om een gezonde toekomst voor woonwijken en havens te garanderen dienen de mogelijkheden te worden benut van herstructurering, economische ontwikkeling en verduurzaming. Vijfsluizen, Wiltonhaven en Wilhelminahaven hebben een unieke positie in de regio. De bedrijven hebben de ambitie te investeren in de kwaliteit van het havengebied. Bewoners, instellingen en ondernemingen hechten groot belang aan een goede ontsluiting van het havengebied en de stad. Om de haalbaarheid van de ambities van alle betrokkenen te onderzoeken wordt voor 2016 € 100.000 gereserveerd.

Stadsmarketing

Schiedam werkt aan de zichtbaarheid van de stad. Onze stad is wereldberoemd om zijn jenever en molens, maar om onszelf te laten zien is een goede stadsmarketing van essentieel belang. Het Strategisch Plan Stadsmarketing laat zien hoe het Schiedamse gedachtegoed en imago, zoals beschreven in Hoofdpogave 9 van de Stadvisie Schiedam 2030, kunnen worden versterkt. Uit dit plan is een kernomschrijving voortgevloeid:

“In een decor van typerend cultureel erfgoed, profileert Schiedam zich als een levendige woon- en werkstad met innovatieve bedrijvigheid waarin eigentijdse vormen van kunst en cultuur centraal staan.”

Een belofte die de stad waar wil maken. Dat doet Schiedam door middel van communicatie, maar ook door middel van het organiseren van activiteiten, evenementen en projecten die de lokale trots

naar buiten brengen. Zo zullen er meer bezoekers naar de stad komen, zal de binding van bedrijven aan de stad worden versterkt en zullen de Schiedammers trotse inwoners zijn.

Door middel van onder andere financiële middelen, incidenteel € 465.000 in 2016 en structureel € 220.000, krijgt de stad een helder, eigen geluid dat ook van positieve invloed zal zijn op het bedrijfsleven. Vanaf € 2017 staat hier een dekking van € 95.000 tegenover. In het plan zijn ook de kwaliteit van winkelveorraad, bedrijventerreinen en kantoorlocaties binnen en buiten het centrum opgenomen. Dit vraagt om doorlopende aandacht en middelen om de kwaliteit te kunnen waarborgen en waar nodig te verbeteren. De stad blijft in gesprek met ondernemers en zal deze ook inspireren om het lokale imago uit te dragen.

Culturele sector

Cultuur vormt de stad. Het zorgt voor ontplooiing van de inwoners van Schiedam, maar draagt ook bij aan de identiteit en economische groei van de stad. Deze visie is opgesteld in de Cultuurvisie 2013-2016 en in de ontwikkelingsvisie voor de binnenstad. Cultuur en marketing gaan hand in hand, wat bijdraagt aan de realisatie van de doelen van Stadsmarketing.

Door de handen ineen te slaan worden culturele instellingen meer zichtbaar en zullen de raakvlakken met de ontwikkelingsvisie voor de binnenstad meer worden geprofileerd. Continuïteit en kwaliteit van de inzet worden gewaarborgd en de stad krijgt een sterker cultureel gezicht. Daarom heeft het college ervoor gekozen om de culturele sector te versterken, beeldende kunst in de openbare ruimte te stimuleren en theatervoorstellingen op locatie terug te brengen in de stad door structureel € 305.000 te investeren en incidenteel € 1 miljoen vrij te maken.

Programma 4. Overheid in Balans

Koers van Oost

Oost is te lang een wijk geweest met een negatieve klank. Zo was er een te grote stroom kansarmen, waarbij de werkloosheid hoog en het opleidingsniveau en het inkomen te laag waren. ‘De koers van Oost’ laat zien dat het ook anders kan. Door incidenteel € 210.000 te investeren in kansen van de inwoners krijgt de wijk meer kleur en kunnen projecten worden ontwikkeld om de talenten van de inwoners te versterken. De rol van de gemeente is er een van het luisterende oor, het bewaren van afstand, het geven van ruimte en hierop te anticiperen. De gemeente schept mogelijkheden, maar de wijk moet het doen. De koers van Oost betekent een koers van vooruitgang en mogelijkheden.

Klant Contact Centrum

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de oude Stadswinkel naar een modern Klant Contact Centrum. Om nu de omslag te kunnen maken naar een efficiënte organisatie die de klantbehoefte centraal stelt en vraaggestuurd en efficiënt te werk gaat, is een verdere innovatie van groot belang. Het Klant Contact Centrum heeft voor de komende jaren de ambitie om te groeien naar innovatieve dienstverlening; hierbij levert de gemeente met behulp van moderne informatietechnologie mogelijkheden om zaken voor burgers te regelen zonder interventie of handelen door de burger zelf. De dienstverlening wordt aangepast aan de wens en kunde van de klant. Zowel de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als de Nationaal Commissaris Digitale Overheid hebben nadrukkelijk gesteld dat alle producten in 2017 digitaal moeten kunnen worden aangevraagd. Hiertoe zijn investeringen nodig van incidenteel € 800.000. Vanaf 2019 staan hier structurele baten van jaarlijks € 200.000 tegenover. Daarmee is sprake van een sluitende businesscase.

Fietsenstalling station Schiedam-Centrum

Landelijk gezien gaat 40% van de treinreizigers op de fiets naar het station. De afgelopen jaren stond het station Schiedam-Centrum in de top10 van de meest subjectief onveilige plaatsen in Schiedam in de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor. De 24-uurs beveiliging bij station

Schiedam-Centrum is met ingang van 1 januari 2011 beëindigd. In het opvolgende jaar steeg het aantal fietsendiefstallen in het station en omgeving significant. Derhalve is medio 2012 tot juni 2013 wederom gestart met toezicht bij de fietsenstalling. In verband met de heroverweging niet-wettelijke taken is deze stalling na één jaar beëindigd. Ook hierna ging het aantal fietsendiefstallen weer omhoog. De wens is om in het station Schiedam-Centrum een bemenste fietsenstalling te realiseren. Voor een groot deel van de kosten is binnen de begroting ruimte door herschikking. Daarom is structureel nog slechts een bedrag van € 25.000 nodig.

Software

Het ICT-convenant met de gemeenten Maassluis en Vlaardingen heeft als een van zijn doelstellingen om het gebruik van software te uniformeren. Door het toegenomen gebruik van oplossingen van Microsoft is het huidige e-mail programma Novell GroupWise overbodig aan het worden. Het besluit om voor het project Stroomopwaarts gebruik te gaan maken van Microsoft Exchange versnelt de noodzaak tot overstappen naar Microsoft Exchange. Daarnaast is er vanuit de organisatie een toenemende vraag naar een ander mailpakket dan GroupWise, veelal door het feit dat nieuwe en tijdelijke medewerkers uit ervaring alleen Microsoft Exchange kennen en GroupWise elders nauwelijks meer wordt toegepast. In 2016 zal hier incidenteel € 75.000 extra voor worden vrijgemaakt en structureel € 70.000.

Communicatie

De samenleving is in beweging. Dat is goed nieuws, maar brengt ook nieuwe vragen met zich mee. Communicatie is de drijvende kracht achter de netwerk-, participatie- en informatiesamenleving. Door met elkaar in gesprek te blijven, de inwoners, maar ook bedrijven en instellingen op een open manier te benaderen en het gesprek te blijven aangaan, worden problemen sneller in kaart gebracht en kan worden gewerkt aan oplossingen. Om dit te garanderen is er in 2016 incidenteel € 200.000 voor vrijgemaakt. Het college heeft in haar visie – het Kompas – de belangrijke verschuiving al benoemd. Communicatie – met elkaar blijven praten – betekent dat men weet wat er speelt.

Hoofdstuk 3. Bekostiging extra inzet Zomernota 2016

Op basis van het Kompas 2014-2018 is in Hoofdstuk 2 de extra inzet concreet uitgewerkt per programma. In dit hoofdstuk is aangegeven hoe deze extra inzet kan worden bekostigd. Voor de bekostigingswijze zijn twee principes gehanteerd:

- Incidentele extra inzet kan worden bekostigd door de inzet van incidentele of structurele budgetruimte;
- Structurele extra inzet kan alleen worden bekostigd door structurele budgetruimte.

Om deze reden is voor de uitwerking van de financiële gevolgen, de extra inzet ingedeeld naar deze principes op programmaniveau.

1. Incidenteel

Betreft de in hoofdstuk 2 genoemde extra inzet, die met incidentele en/of structurele middelen benut kan worden.

Bedragen x € 1.000,- - (min)bedrag is nadeel exploitatie	2016	2017	2018	2019
Programma 2: Ruimtelijke inrichting in samenhang				
Kruising Poldervaartfietspad met Hoekse Lijn	-50	-400	-50	
Mobiliteitsmanagement Schiedams bedrijfsleven	-100			
Fietsnota	-80	-60	-40	-20
Openbaar vervoer	-200			
GroenBlauwe Structuurvisie	-150			
Programma Duurzaamheid	-100	0	0	
Wetenschappersbuurt	-1.000	-1.000	-400	-400
Programma 3: Economie in ontwikkeling				
Stadsmarketing	-465			
Maritieme ontwikkeling	-100			
Culturele sector	-540	-265	-90	-90
Programma 4: Overheid in balans				
Koers van Oost	-70	-70	-70	
Klant Contact Centrum	-400	-400		
Software	-75			
Communicatie	-200			
Totaalbeeld	-3.525	-2.195	-650	-510

Voor de structurele extra inzet van Stadsmarketing, de Culturele Sector, het Klant Contact Centrum en Software is er ook een incidentele extra impuls noodzakelijk. Hierdoor zijn deze zowel zichtbaar in de incidentele kaders als de structurele kaders.

2. Structureel

Betreft de in hoofdstuk 2 genoemde extra inzet, die met structurele middelen kan worden benut.

Bedragen x € 1.000,- - (min)bedrag is nadeel exploitatie	2016	2017	2018	2019
Programma 3: Economie in ontwikkeling				
Stadsmarketing	-220	-125	-125	-125
Culturele sector	-305	-305	-305	-305
Programma 4: Overheid in balans				
Klant Contact Centrum				200
Fietsenstalling Station Schiedam	-25	-25	-25	-25
Software	-70	-70	-70	-70
Totaalbeeld	-620	-525	-525	-325

Financieel beeld

Bij de te maken keuzes is de hoogte van de financiële ruimte nodig. De berekening van en de uitgangspunten voor de financiële ruimteberekening is opgenomen in de bijlage van de zomernota. Het samengevatte financiële beeld:

Bedragen x € 1.000,- - (min)bedrag is nadeel exploitatie	2016	2017	2018	2019
Totaal financieel beeld	-1.318	-60	434	-915
Dekkingsvoorstellen	6.452	3.824	3.686	3.765
Financiële ruimte	5.134	3.764	4.120	2.850

Door beter risicomanagement en op basis van de huidige inzichten en kennis kunnen de mogelijk te verwachten tegenvallers en risico's in het sociale domein steeds beter worden ingeschat en gekwantificeerd. Geconstateerd kan worden dat de omvang van de risicoreserves Kanteling sociaal domein en Participatiewet tezamen voldoende zijn om de jaarlijks extra storting van circa € 3 miljoen in 2016 en circa € 3,5 miljoen vanaf 2017 in de behoedzaamheidsreserve te kunnen ondervangen.

Tevens is er, op diezelfde basis, kritisch gekeken naar de bestaande bestemmingsreserves. Door deze opnieuw te kwantificeren kan hier eenmalig een vrijval plaats vinden van circa € 3 miljoen. Een belangrijke randvoorwaarde bij het keuzeproces is het behouden van een solide en verantwoord meerjarenbeleid. Alle extra inzet is gedekt door structurele en incidentele financiële ruimte.

Op basis van het voorgaande kan een meerjarig financieel sluitend beeld worden gepresenteerd:

Bedragen x € 1.000,- - (min)bedrag is nadeel exploitatie	2016	2017	2018	2019
Inzet financiële ruimte				
Financiële ruimte	5.134	3.764	4.120	2.850
<i>Totaal nodig voor benutting extra inzet</i>	<i>-4.150</i>	<i>-2.720</i>	<i>-1.175</i>	<i>-835</i>
<i>Saldo</i>	<i>985</i>	<i>1.044</i>	<i>2.945</i>	<i>2.015</i>
<i>Naar algemene reserve</i>	<i>-985</i>	<i>-1.044</i>	<i>-2.945</i>	<i>-2.015</i>
Totaal	0	0	0	0

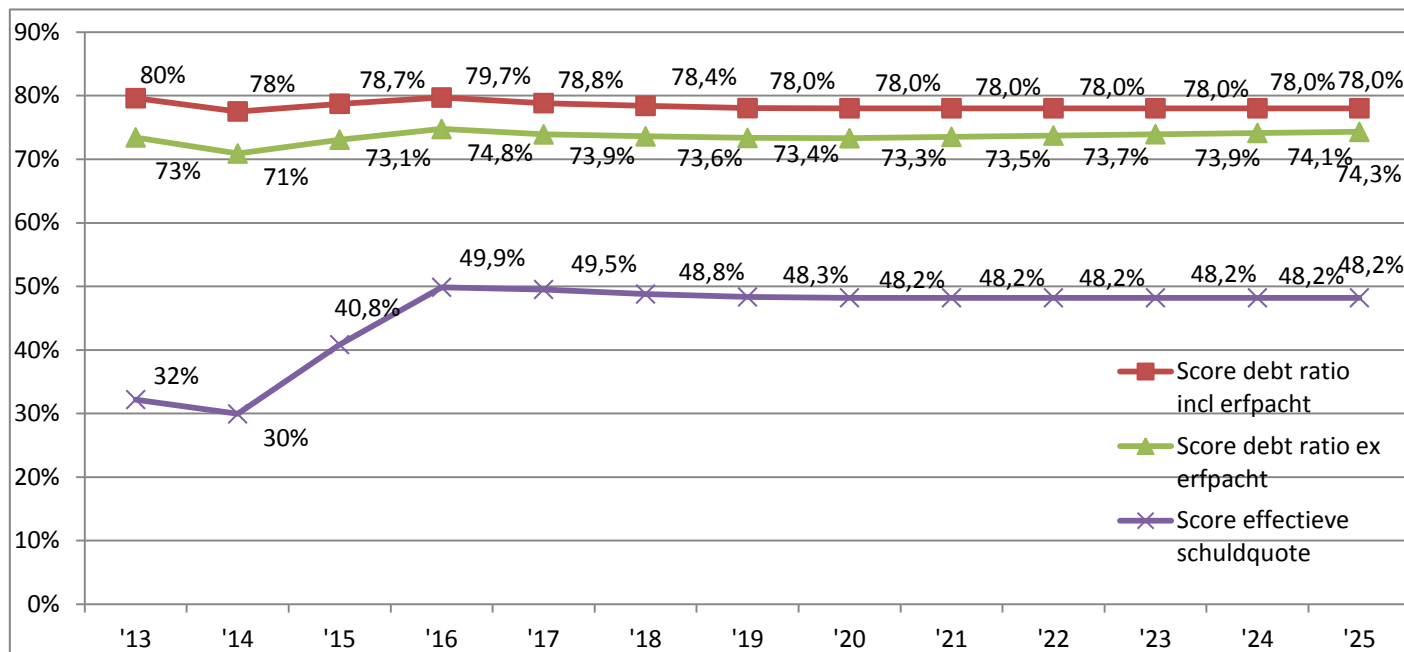
Het saldo vormt de basis voor de te maken keuzes. De raad kan zelf voorstellen doen hoe dit saldo in te zetten. Voorwaarde is wel dat er sprake is van een meerjarig sluitende begroting over de jaren 2016-2019. Daartoe zijn de volgende regels opgesteld.

- U kunt keuzes maken binnen de maximale financiële ruimte (saldo) per begrotingsjaar. Een overschot in enig jaar kan niet worden gebruikt voor een tekort in een volgend jaar.
- Structurele budgetruimte wordt gebruikt om structurele lasten te dekken, structurele middelen zijn de beschikbare middelen uit de financiële ruimteberekening.
- Incidentele lasten kunnen worden gedekt door incidentele budgetruimte, dan wel het resterende deel van de structurele budgetruimte.

Balansindicatoren

Een nieuw onderdeel bij de beraadslagingen rond de zomernota betreft het sturen op de Schiedamse financiële positie. Bij het voorstel balanssturing (in de raad van 17 februari 2015) stond het meetbaar maken van de gezondheid van de balans centraal. Hiervoor zijn balansindicatoren vastgesteld. Zonder indicatoren is (bij)sturen immers lastig.

De vastgestelde indicatoren worden hieronder grafisch weergegeven, daarna volgt een duiding van de weergave. Voor de prognose is gebruik gemaakt van de meest recente gegevens uit de financiële administratie, alsmede de concept-jaarrekening 2014. Op basis van de behandeling van de zomernota zal bij de begroting 2016 een definitieve prognose worden afgegeven.

Er is sprake van oplopende indicatoren in het lopende jaar (2015) en het voorliggende jaar 2016, net als in de voorgaande prognoses. Dit heeft te maken met de investeringen die begroot zijn voor 2015 en 2016. Hierbij valt de denken aan de investeringen in de diverse MBOP programma's, maar ook het recentelijk genomen besluit inzake Schiedam In Beweging. De score op effectieve schuldquote daarentegen verbetert in de jaren 2017-2020 minder dan in eerdere prognoses. Dit komt doordat in de voorliggende zomernota de geraamde stortingen in de behoedzaamheidsreserve worden verlaagd; deze worden ingezet voor extra inzet.

Bovenstaande betekent dat onze vaste activa relatief gezien met een hogere schuld belast worden, daar onze eigen financieringsmiddelen afnemen.

Hoewel er geen normen zijn vastgesteld door de raad, kunnen wel de vergelijkende cijfers uit de stresstest 2013 worden gebruikt voor een duiding. Voor de debt-ratio raadde de VNG een maximum van 80% aan, terwijl uit de stresstest bleek dat vergelijkbare gemeenten rond de 50% scoorden op de effectieve schuldquote. Schiedam blijft de komende jaren onder die scores.